

**ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“
2021-2027**

**УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ**

BG05SFPR001-3.009

„Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“

2025 г.

Съдържание

1. Наименование на програмата	3
2. Наименование на Приоритета и специфичната цел	3
3. Номер и наименование на процедурата.....	3
4. Измерения по кодове.....	3
5. Териториален обхват	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати	4
7. Индикатори (показатели)	7
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо)::	10
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:.....	10
10. Процент на съфинансиране:.....	10
11. Допустими кандидати	10
12. Допустими партньори.....	14
13. Дейности, допустими за финансиране.....	14
14. Категории разходи, допустими за финансиране.....	22
14.1. Условия за допустимост на разходите	23
14.2. Допустими разходи	24
15. Допустими целеви групи.....	29
16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо).....	29
17. Хоризонтални принципи:.....	38
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо)	39
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения.....	39
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо)	39
21. Ред за оценяване на проектни предложения	39
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения	40
23. Начин на подаване на проектните предложения	41
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване	42
25. Краен срок за подаване на проектните предложения	43
26. Допълнителна информация.....	44
27. Приложения към Условията за кандидатстване	45

1. Наименование на програмата

Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО)

2. Наименование на Приоритета и специфичната цел

Приоритет 3: „Връзка на образованието с пазара на труда“

СЦ по чл. 4, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1057 Подобряване на качеството, приобщаващия характер, ефективността и съответствието на системите за образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително чрез валидиране на неформалното и самостоятелното учене, така че да допринасят за придобиването на ключови компетентности, в т.ч. предприемачески и цифрови умения също и чрез насърчаване на въвеждането на дуални системи на обучение и чиракуване

3. Номер и наименование на процедурата

BG05SFPR001-3.009 „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“

4. Измерения по кодове¹

Код по измерение: Област на интервенция: 145, 149

Код по измерение: Форма на подкрепа: 01

Код по измерение: Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 33

Код по измерение: Допълнителни вторични тематични области във връзка с ЕСФ+: 01, 02, 010

Код по измерение: Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: 02

5. Териториален обхват

Дейностите следва да се изпълняват на територията на Република България.

Дейностите за участие в международни конференции, състезания, шампионати, работни срещи и мобилност на учители и преподаватели по професионална подготовка в системата на средното професионално образование и обучение ще се изпълняват на територията на другите страни-членки на ЕС и на територията на Швейцария, извън територията на Република България, при условие че допринасят за целите на процедурата².

Резултатите от изпълнението на операцията следва да се ползват на територията на Република България.

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) 2021/1060 за процедурата: Област на интервенция код: 145 Подкрепа за развиването на цифровите умения; код 149 Подкрепа за начално до средно образование (с изключение на инфраструктура); Форма на подкрепа: код 01 Безвъзмездни средства; Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: код 33 Без териториална насоченост; Допълнителни вторични тематични области във връзка с ЕСФ: код 01 Принос към зелени умения и работни места и зелена икономика, код 02 Развитие на цифрови умения и работни места, код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър, Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: код 02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

² Съгласно чл. 63, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ROP).

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати

Основната цел е осигуряване на подкрепа на Центровете за високи постижения за поемане на водеща роля в развитието на ПОО и уменията на бъдещето, отговарящи на динамично променящите се изисквания на пазара на труда на регионално ниво.

Специфични цели на операцията са:

- Предоставяне на качествено и иновативно образование и обучение за професиите и уменията, необходими на регионалния пазар на труда, осигуряващи възможност за кратък период на преход от училище към работа;
- Подобряване на сътрудничеството между институциите в системата на ПОО, висшите училища, научните и изследователски организации и бизнеса.

Съгласно **Обзора на образованието и обучението за 2024 г.**³ равнището на заетост на наскоро завършилите ПОО в България продължава да е под средното за ЕС (78,4 % спрямо с 81 % през 2023 г.), като в някои части на страната над 60% от завършилите професионални училища не притежават квалификациите, които се търсят на местния пазар на труда, а почти половината от учениците в ПОО може да не намерят работа по своята специалност. Освен това нивото на основните умения на учениците в ПОО е по-ниско от това на учениците в общообразователната система (напр. резултатът по математика в теста PISA за 2022 г. е с 68 точки по-нисък). Съгласно Обзора *въпреки продължаващата реформа на ПОО има възможности за повишаване на неговата привлекателност и на съответствието му с нуждите на пазара на труда.*

По-малката вероятност завършилите ПОО в България да бъдат наети на пазара на труда в сравнение с техните връстници в ЕС е констатирано и в **Доклад на Световна банка „Професионално образование и обучение и учене през целия живот в България: Ситуационен анализ и препоръки за основни насоки на бъдещи политики“** от 2021 г.⁴ . Съгласно докладът в ЕС равнището на заетост на завършилите ПОО през последните години бележи непрекъснато и стабилно подобрене, докато коефициентът на заетост на завършилите ПОО в България отбелязва по-бавен ръст. Подкрепата по настоящата операция е насочена към *подобряването на съответствието с пазара на труда, укрепване на развитието и управлението на учителите и подобряване на достъпа, качеството и съответствието на обучението чрез работа*, идентифицирани в доклада като значими и трайни предизвикателства пред системата на ПОО в България. В доклада се посочва още, че макар наличието на различни инициативи за по-добро проследяване на завършилите професионална подготовка, все още липсва цялостна система за по-добро проследяване на завършилите професионална подготовка.

В **Доклада на ЕК за България 2024 г.**⁵ се посочва, че *образователните резултати в България са слаби и са се влошили още повече. Страната е постигнала по-слаби резултати в последните издания на международните оценявания в сравнение с предходните години.* В доклада се посочва още, че работодателите продължават да съобщават за трудности при намирането на подходящите служители, а равнището на заетост на наскоро завършилите ПОО остава под средното за ЕС равнище, като се препоръчва през 2024 г. и 2025 г. да бъдат предприети действия за *подобряване на*

³ <https://education.ec.europa.eu/bg/about-eea/education-and-training-monitor>

⁴ Доклад на Световна банка „Професионално образование и обучение и учене през целия живот в България: Ситуационен анализ и препоръки за основни насоки на бъдещи политики“, изготвен съгласно Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г.

⁵ Доклада на ЕК за България 2024 г. (стр. 11-12), http://commission.europa.eu/publications/2024-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

образованието и обучението, включително за групите в неравностойно положение, както и обучението на учителите, и въвеждане на преподаване и обучение, основани на компетентности.

Подкрепата по операцията ще бъде насочена към преодоляване на следните нужди от инвестиции с висок приоритет, очертани като специфични за страната в **Приложение Г на Доклада за България на Европейския семестър за 2019 г.:**

- повишаване на привлекателността, качеството и приложимостта на програмите за професионално образование и обучение и насърчаване на участието в обучение за възрастни, включително инвестиции в инфраструктурата и оборудването;
- подпомагане на професионалното развитие на учителите и обучаващите и насърчаване на новаторските методи на преподаване и новаторското съдържание с цел оказване на най-добра подкрепа на учениците в неравностойно положение;

Процедурата ще съдейства за реализиране на препоръките на Световна банка⁶ *за продължаване линията на целенасочено инвестиране на ресурси в ПОО, с което да се адресират ключовите цели на политиката в сектора, приоритизиране на подобряването на обучението в професионални области, за които има силно неудовлетворено търсене на работна сила (на национално или местно ниво), както и адресиране на идентифицираната тема, свързана с разработване на „кълъстери“ от училища като начин за предоставяне на качествено ПОО.*

Настоящата операция ще има принос към постигане на Цел 7. 2. *Формиране и развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето и на Цел 7.3. Развитие на професионалното образование и обучение, базирано на прехода към цифрова и зелена икономика* от **Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030)** и изпълнение на дейност *Подкрепа за професионални училища за функционирането им като ЦВП в ПОО*, заложен в 2 годишния план за изпълнение на от Стратегическата рамка (период 2025-2027 г.).

Процедурата ще съдейства за осъществяване на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, Приоритет 1 „Образование и умения“, Области на въздействие: 1.2 Привлекателност и престиж на учителската професия; 1.2.в Продължаваща квалификация на педагогическите специалисти; Области на въздействие: 1.3.а Ключови компетентности; 1.3.б Приложимост на образованието за постигане на професионална реализация.

Прилагането на подходи за високи постижения в областта на ПОО заема важно място в цялостната политическа програма на ЕС за умения и за ПОО. В **Препоръката на Съвета от 2020 г. относно ПОО⁷ за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост**, Центровете за високи постижения в професионалното образование и обучение (ЦВП в ПОО) са идентифицирани като движеща сила, която подкрепя възстановяването, зеления и цифровия преход, европейските и регионалните стратегии за иновации и за интелигентна специализация, като се препоръчва държавите членки да предприемат действия за насърчаване на устойчивите партньорства, включително на регионално и секторно ниво за управление на ПОО с активното включване на ЦВП в ПОО, институции в областта на ПОО, преподаватели и обучители, професионални и секторни организации, местни и регионални власти и други заинтересовани страни.

⁶ Доклад на Световна банка „Професионално образование и обучение и учене през целия живот в България: Ситуационен анализ и препоръки за основни насоки на бъдещи политики“ от 2021 г. изготвен съгласно Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

В Декларацията от Оснабрюк от 2020 г. относно професионалното образование и обучение като фактор за възстановяване и справедлив преход към цифрова и екологична икономика⁸, която допълва Препоръката на Съвета относно ПОО за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост, една от четирите дефинирани сфери на действия за периода 2021-2025 г. е *устойчивост и високи постижения чрез качествено, приобщаващо и гъвкаво ПОО*.

На хоризонтално ниво в процедурата се предвижда въвеждане на принципа на работа на „триъгълника на знанието“ чрез сътрудничество с университети, изследователски институции и бизнес.

Операцията допълва подкрепата за изграждане на ЦВП в ПОО по процедура BG-RRP-1.014 „Изграждане на центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ), чиято цел е осигуряване на модерна и високо-технологична материална база в професионални гимназии с оглед превръщането им в ЦВП в ПОО, които да предоставят възможност за съвременно обучение по професионална подготовка на учениците в рамките на училищното образование, отговарящо на обществените трансформации в XXI век и променящите се изисквания на пазара на труда. В рамките на процедура BG-RRP-1.014 „Изграждане на центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение“ са планирани дейностите по изграждане на ЦВП в ПОО, които включват строително-монтажни работи за работилници и лаборатории и др., както и оборудването им със съвременни уреди, апаратура и технологии, докато в рамките на настоящата операция по ПО ще се подкрепи същинското функциониране на ЦВП в ПОО, а именно – техните образователни и обучителни дейности.

Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост по отношение на дейности и представители на целевите групи в координация с проект BG05SFPR001-3.001-C001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“ 2021–2027 г. (ПО), включително по отношение на разработени/актуализирани учебни планове и програми, програми за общата професионална подготовка по Дейност 1, разработено учебно съдържание и образователни материали по професионална подготовка по Дейност 4, проведени обучения, вкл. по модули и теми на учители по Дейност 5 и Дейност 6, както и проведени допълнителни занимания на ученици по Дейност 7 на проект BG05SFPR001-3.001-C001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“.

Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с операции по ПО като „Развитие на дуалната система на обучение в ПОО (чрез прилагане на подхода ИТИ)“, операция „Развитие на дуалната система на обучение в ПОО (чрез подбор)“, по Програма „Развитие на регионите“ и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., националните програми като „Професионално образование и обучение“, „Квалификация на педагогическите специалисти“ и други национални, европейски и международни програми, които се реализират през учебните години в рамките на продължителността на операцията.

По отношение на дейностите за идентифициране потребностите и прилагане на механизъм за проследяване на завършващите ученици ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с предвидените в Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 инструменти и модели за стратегическа оценка на потребностите от работна сила.

В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Настоящата операция може да има единствено

⁸ https://www.cedefop.europa.eu/files/osnabrueck_declaration_eu2020.pdf

допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива национални и международни програми и други процедури, вкл. по ПО.

Недопускането на двойно финансиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверка за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проектите (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците, и др.). Информацията за демаркация се попълва в поле „Демаркация и допълняемост“, секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.

7. Индикатори (показатели)⁹

Индикатори /показатели/, чрез които се измерва постигането на целите на процедурата:

За изпълнение

- **SOI 3.2. Брой подкрепени Центрове за високи постижения – 28**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	5
в По-слабо развитите региони	23

Индикаторът измерва броя на Центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение, които получават подкрепа по операцията.

Индикатор **SOI 3.2. е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 1, Дейност 2, Дейност 3, Дейност 4, Дейност 5 и Дейност 6.

- **ЕЕСО09 Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниско – 17 469**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	3 119
в По-слабо развитите региони	14 350

Индикаторът измерва броя на учениците (ученици, записани в ЦВП в ПОО и ученици, записани в професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, различни от ЦВП в ПОО), преминали допълнителни учебни дейности на високо ниво на практическо обучение, като летни академии, инкубатори за предприемачи и др. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко допълнителни учебни дейности (вкл. състезания, шампионати и др.) е участвало.

Индикатор **ЕЕСО09 е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 3, Дейност 5 и Дейност 6.

ОТ ТЯХ:

- **И.П. 3.009 „Брой ученици, записани в професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, различни от ЦВП в ПОО, преминали допълнителни учебни дейности на високо ниво на практическо обучение“.**

⁹ Под индикатори се имат предвид показатели съгласно чл.16 Рамка на изпълнението от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Стойността на индикатора следва да е равен или по-голям от броя на учениците, записани в ЦВП в ПОО, преминали допълнителни учебни дейности на високо ниво, като летни академии, инкубатори за предприемачи и др.

Едно лице се брои еднократно, независимо в колко допълнителни учебни дейности (вкл. състезания, шампионати и др.) е участвало.

Индикатор **И.П. 3.009 е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 3, Дейност 5 и Дейност 6.

• **ЕЕС005 Заети, включително самостоятелно заети – 1 260**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	225
в По-слабо развитите региони	1 035

Индикаторът измерва броя на обучените учители/преподавателите по професионална подготовка от ЦВП в ПОО и от професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, придобили или надградили уменията си при професионалната подготовка на ученици, преминали обучения по операцията, вкл. формати „бизнесът обучава“, майсторски класове с топ-преподаватели, бизнес и научни академии и др., като едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения/дейности по проекта е участвало.

Индикатор **ЕЕС005 е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 1 и Дейност 2.

За резултат

• **ЕЕСR03 Участници, които при напускане на операцията получават квалификация – 1 260**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	225
в По-слабо развитите региони	1 035

Индикаторът измерва броя на учителите/преподавателите по професионална подготовка от ЦВП в ПОО и от професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, участвали в обучения по операцията, които са повишили уменията си и са придобили квалификационни кредити в резултат на подкрепата по операцията и са останали на работа в училището/в сферата на образованието шест месеца след приключване на дейностите, като едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения/дейности по проекта е участвало.

Индикатор **ЕЕСR03 е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 2.

• **ЕЕСR04 Участници, които при напускане на операцията имат работа, включително като самостоятелно заети лица – 6 988**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	1 248

в По-слабо развитите региони

5 740

Индикаторът измерва броя на учениците (ученици, записани в ЦВП в ПОО и ученици, записани в професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, различни от ЦВП в ПОО), които при напускане на дейностите по проекта имат работа, включително като самостоятелно заети лица. „Заети“ са лицата на възраст от 15 до 89 навършени години, които: са извършвали работа срещу заплащане, печалба или семейна печалба; или не са били на работа, но са имали работа или стопанска дейност, от които временно са отсъствали; или са произвеждали селскостопански стоки, чиято основна част е предназначена за продажба или размяна.

Индикатор **EECR04 е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 3, Дейност 5 и Дейност 6.

Специфичен индикатор за резултат:

- **SRI 3.1** Ученици и студенти, започнали да търсят работа – **9 608**

от които	Целева стойност
в Регион в преход (ЮЗР)	1 716
в По-слабо развитите региони	7 892

Индикаторът измерва броя на учениците (ученици, записани в ЦВП в ПОО и ученици, записани в професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, различни от ЦВП в ПОО), участвали в допълнителни учебни дейности на високо ниво на практическо обучение, като летни академии, инкубатори за предприемачи и др., и са започнали да търсят работа в рамките на операцията или 6 месеца след приключване на дейностите.

„Ученици, започнали да търсят работа“ следва да се разбира като ученици, които обикновено са без работа, но са декларирали/посочили, че търсят и са на разположение да започнат работа, дори и все още да не са напуснали образователната система. Лицата, които са се регистрирали в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта като търсещи работа лица, винаги трябва да се броят, дори ако не са готови веднага да започнат работа.

Индикатор **SRI 3.1 е задължителен** за включване в проектното предложение като се планира по Дейност 3, Дейност 5 и Дейност 6.

ВАЖНО!!!

Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата. В секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване в ИСУН кандидатите следва да включат в своето проектно предложение **всички задължителни** индикатори за изпълнение и за резултат.

Всеки индикатор трябва да бъде количествено определен в секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване за приложимата категория регион с положителна целева стойност, различна от 0. Базовата стойност на всеки индикатор, включен в проектното предложение, следва да бъде „0“.

Изискванията за индикаторите са част от критериите от комплексната оценка на проектното предложение. При неизпълнение на одобрени индикатори, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.

Кандидатите и партньорите на етап кандидатстване, **декларират съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (задължително условие за НСИ)**, съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009 за предоставяне на статистически данни, в **раздел II. от Декларация на кандидата/партньора (Приложение I към Условията за кандидатстване)** както в процеса на кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо)::

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е, както следва:

73 000 000 лева

Средства от ЕСФ+

60 100 000 лева

Национално съфинансиране

12 900 000 лева

Максимум 13 000 000 лв. от общия бюджет на операцията следва да бъде отчетен към категория *Регион в преход* (Югозападен район). Останалите средства следва да се отчитат към категория *По-слабо развити региони* (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район), като 50% от общото европейско финансиране за всички по-слабо развити региони на страната се разпределят за трите региони в Северна България-Северозападен, Северен-централен и Североизточен райони за планиране, съгласно поет ангажимент на България в Споразумението за партньорство за програмен период 2021-2027 г.

Управляващият орган на ПО 2021-2027 си запазва правото да направи промени в посочените средства, при необходимост, както и си запазва правото да не предостави изцяло посочената по-горе сума, в случай че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

По настоящата процедура няма изискване за **минимален размер** на безвъзмездната финансова помощ.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проекта по настоящата процедура – 2 600 000 лева.

10. Процент на съфинансиране¹⁰:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидатите.

11. Допустими кандидати

Кандидати и съответно конкретни бенефициенти по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от ЗУСЕФСУ и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23 от 13 февруари 2023 г., и в съответствие с решение за одобрение на Методология и критерии за подбор на операция

¹⁰ Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо)

„Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО” от проведено на 29 април 2025 г. Пето заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 г. са:

№	Наименование	БУЛСТАТ
1.	Земеделска професионална гимназия „Климент Аркадиевич Тимирязев”, гр. Сандански	000014128
2.	Професионална гимназия по транспорт и енергетика „Хенри Форд“, София град	130077053
3.	Професионална гимназия по земеделие „Тодор Рачински“, гр. Генерал Тошево	000847248
4.	Професионална гимназия по земеделие „Стефан Цанов“, гр. Кнежа	000183295
5.	Професионална гимназия по аграрни технологии „Цанко Церковски“, гр. Павликени	000123704
6.	Професионална гимназия по селско стопанство „Никола Пушкиarov“, гр. Попово	000877832
7.	Професионална гимназия по дървообработване и строителство „Цар Иван Асен II“, гр. Хасково	000896213
8.	Професионална гимназия по ядрена енергетика „Игор Курчатов“, гр. Козлодуй	000185872
9.	Варненска морска гимназия „Свети Николай Чудотворец“, гр. Варна	103552688
10.	Национална професионална гимназия по ветеринарна медицина „Проф. д-р Димитър Димов“, гр. Ловеч	000282546
11.	Професионална гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“, гр. Видин	000152168
12.	Професионална техническа гимназия „Д-р Никола Василиади“, гр. Габрово	000210073
13.	Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Пеньо Пенев“, гр. Русе	000522347
14.	Национална професионална техническа гимназия „Шандор Петьофи“, гр. Разград	000499247
15.	Професионална гимназия „Велизар Пеев“, гр. Своге	000764445
16.	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство „Никола Й. Вапцаров“, с. Средище, Кайнарджа	000559025
17.	Професионална гимназия по електротехника и електроника, гр. Пловдив	000454907

18.	Професионална гимназия по строителство и архитектура, гр. Пазарджик	000344332
19.	Професионална гимназия по строителство, архитектура и компютърни науки „Проф. арх. Стефан Стефанов“, гр. Монтана	111030736
20.	Професионална гимназия по техника и строителство „Арх. Йордан Миланов“, гр. Перник	000379187
21.	Професионална гимназия по механотехника, електроника, телекомуникации и транспорт „Христо Ботев“, гр. Шумен	000922836
22.	Професионална гимназия по техника и технологии „Христо Ботев“, гр. Смолян	120565499
23.	Професионална техническа гимназия „Иван Райнов“, гр. Ямбол	000962492
24.	Професионална гимназия по електротехника и електроника „Капитан Петко войвода“, гр. Кърджали	000232881
25.	Национална професионална гимназия по ветеринарна медицина „Иван Павлов“, гр. Стара Загора	000803697
26.	Професионална гимназия по механотехника, гр. Сливен	000582643
27.	Професионална гимназия по компютърно програмиране и иновации, гр. Бургас	177252513
28.	Професионална гимназия „Акад. Сергей П. Корольов“, гр. Дупница	000252720

В рамките на изпълнението на проектите, конкретните бенефициенти, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществяват **мониторинг на резултатите от дейностите по проекта**, включително ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията и удовлетвореността на участниците в резултат на подкрепата по операцията.

Процедурата чрез директно предоставяне на конкретни бенефициенти се осъществява съгласно разпоредбите на чл. 26, ал. 1 и чл. 43-44 от ЗУСЕФСУ и съответните разпоредби за този тип процедура от ПМС № 23 от 13 февруари 2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (Обн. ДВ. бр.16 от 17 февруари 2023г.).

Кандидатът по процедурата чрез директно предоставяне трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

и

- да разполага с необходимия административен капацитет, както и с необходимите финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост.

Административен капацитет

Основният екип за организация и управление на проекта следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. За доказване на административен капацитет кандидатите следва да представят **автобиографии** по образец (*Приложение IV към Условиата за кандидатстване*) на членовете на **основния екип за организация и управление**, който задължително включва **ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист)**. Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, в случай че всеки от предложените експерти в основния екип за организация и управление (ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист)) отговаря на следното:

- Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти, а останалите двама членове на основния екип имат най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти.

За целите на процедурата под „сходен тип дейности“ следва да се разбират дейности в сферата на образованието и/или работата с целевите групи. Под „сходен тип проекти“ следва да се разбират проекти със сходни дейности или проекти с целеви групи като тези по настоящата процедура.

За счетоводителя (финансиста) под „сходен тип дейности“ следва да се разбира „извършване на счетоводни/финансови операции съгласно националното законодателство“.

Финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост

Счита се, че кандидатът разполага с **финансов капацитет**, в случай че неговият оборот с натрупване през последните три приключили финансови години преди датата на кандидатстване е поне **30 %** от стойността на исканото финансиране по проекта.

Финансовият капацитет на кандидата се оценява на база на касовото изпълнение на бюджета за последните три приключили финансови години към момента на кандидатстването.

Под „**общ оборот с натрупване през последните три приключили финансови години**“ се разбира годишното изпълнение на делегирания бюджет на училището, включително и финансираня по проекти извън делегирания бюджет, за последните три приключили финансови години към момента на кандидатстване и други приходи (раздел „Приходи, помощи и дарения“ от Сборен отчет за касовото изпълнение на училището).

Финансовият капацитет на кандидата се оценява на база представените счетоводни документи и/или служебната проверка по критерий № 10 от Критерии и методология за оценка на проектни предложения (*Приложение IX от Условиата за кандидатстване*).

В случай че исканите документи, заверени по реда на Закона за счетоводство, са публично достъпни на други електронни източници, кандидатите следва да предоставят линк към източниците, в които са налични за целите на оценката на финансовия капацитет. В случай че документът/ите не е/са публично опосвестен/и, се прилагат от кандидатите в ИСУН.

Счита се, че са налице **механизми за устойчивост**, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване, секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Устойчивост“, начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта, и е посочил потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.

12. Допустими партньори

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на **конкретни бенефициенти – партньори са национално представителните организации на работодателите и на работниците и на служителите**¹¹.

Партньорите Национално представителни организации на работодателите и на работниците и на служителите **могат да участват като партньори в повече проектни предложения.**

Национално представителните организации на работодателите и на работниците и на служителите трябва към датата на подписване на декларацията за партньорство **да бъдат признати** с Решение на Министерския съвет за представителна организация на национално равнище (чл. 36 от Кодекса на труда). Проверки за валидността на Решението на Министерски съвет за признаването на представителната организация ще се извършват от УО на етап оценка на проектно предложение, а също така и преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ, както и в процеса на изпълнение на проекта.

В случай, че се предвижда партньорство на етапа на кандидатстване кандидатът и партньорите следва да представят една обща **Декларация за партньорство (Приложение III към Условиата за кандидатстване)** към проектно предложение. При одобрение на проектно предложение за финансиране преди подписване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ се представя **Споразумение за партньорство (Приложение XVII към Условиата за изпълнение)**, подписано от кандидата и партньорите, в което детайлно се описват ролята и задълженията на всеки участник в партньорството.

Партньорите Национално представителни организации на работодателите и на работниците и на служителите в България, за целите на определяне на режима за минимална помощ, когато е приложимо, представят и счетоводни документи (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност) към Декларация за минимални помощи (*Приложение V към Условиата за кандидатстване*) за предходните три години, когато същите не са публично достъпни.

13. Дейности, допустими за финансиране

Дейностите, предвидени за изпълнение и съответните разходи в рамките на проектните предложения, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да са с нестопански характер и да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021-2027 и специфичните цели и резултати по Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“, при оптимално съотношение между очакваните разходи и ползи.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

¹¹ Признатите организации на работниците и служителите и на работодателите на национално равнище, организирани съгласно чл. 34 и 35 от Кодекса на труда и признати по реда на чл. 36 от Кодекса на труда.

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ и на ПО 2021-2027;
- Да бъдат обосновани на базата на конкретни идентифицирани потребности и нужди на целевите групи и да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от кандидата, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ, ако е приложимо;
- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатите описват и обосновават в проектните си предложения:

Дейност 1. Разработване на училищни учебни планове и програми, съответстващи на актуалните и перспективни потребности на пазара на труда и методическа подкрепа

Дейност 1 включва:

- Разработване и актуализиране на училищни учебни планове и програми за професионална подготовка, в съответствие с местните/регионални потребности на икономиката;
- Развиване на мрежа и методическа подкрепа, вкл. обучения, осъществявани от ЦВП в ПОО на професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват образователни и учебни дейности по сходни професии и специалности за разработване на учебно съдържание, училищни учебни планове и програми;

По отношение на обученията, осъществявани от ЦВП в ПОО на професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка за разработване на учебно съдържание, училищни учебни планове и програми са допустими обучения без присъждане на квалификационни кредити.

В рамките на дейността едно лице може да участва в повече от едно обучение за целия период на проекта, на различна тема, но се отчита еднократно по съответния индикатор.

Всеки учител/преподавател по професионална подготовка, който успешно е завършил обучение в рамките на Дейност 1 получава сертификат/удостоверение.

- Разработване/адаптиране/закупуване на учебни помагала и материали, вкл. в електронен вид, които са необходими за изпълнението на целите на проекта.

ВАЖНО!!! Кандидатът следва да осигури демаркация по отношение на разработени/актуализирани учебни планове и програми, както и разработено учебно съдържание и образователни материали (вкл. по вид, заглавие, теми) по професионална подготовка по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“ 2021–2027 г., Национална програма „Професионално образование и обучение“ и други национални, европейски и международни програми, които се реализират през учебните години в рамките на продължителността на процедурата.

ВАЖНО!!! Препоръчително е Дейност 1 да се изпълнява в партньорство с национално представителните организации на работодателите и на работниците и на служителите, в случай на включен партньор в проектното предложение.

Дейност 2. Провеждане на обучения, срещи за обмен на опит и събития в мрежа, включително в партньорство с висши училища и бизнеса

Дейност 2 включва:

- Провеждане на обучения на учители и преподаватели по професионална подготовка в ЦВП в ПОО, вкл. провеждане на формати „бизнесът обучава“, майсторски класове с топ-преподаватели, бизнес и научни академии с изявени специалисти;

Целта на обученията е да се повиши квалификацията на учители и преподаватели по професионална подготовка в ЦВП в ПОО и в професионалните гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, за предоставяне на качествено и иновативно образование и обучение за професиите и уменията, отговарящи на динамично променящите се изисквания на пазара на труда на регионално ниво, осигуряващи възможност за кратък период на преход от училище към работа.

Допустими са както **обучения с присъждане на квалификационни кредити**¹² (един, два или три квалификационни кредити) съгласно разпоредбите на Наредба № 15/2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти на министъра на образованието и науката, така и **обучения без квалификационни кредити**.

При обученията с присъждане на квалификационни кредити се прилагат разпоредбите на Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти за присъждане на квалификационни кредити. Обученията за присъждане на квалификационни кредити се извършват само от институции съгласно чл. 43 от Раздел IV „Условия и ред за повишаване квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти“ от Наредба № 15 от 22.07.2019 г., като обучителните организации по чл. 43, т. 2 следва да имат одобрени обучителни програми и да са вписани в Информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. Обучения без квалификационни кредити могат да се извършват, както и от цитираните по-горе, така и от организации или лица, с доказана експертиза и компетентност по темата на обучението.

Планирането и изпълнението на **обучения във формати „бизнесът обучава“, майсторски класове с топ-преподаватели в определена професионална област, бизнес и научни академии с изявени специалисти следва да се реализират в партньорства/мрежи с висши училища, научни и изследователски организации и/или бизнеса**, развиващи дейност в сходни области и професионални направления за засилване на връзката между ПОО, висшето образование, науката и бизнеса.

С оглед гарантиране на ефективността на планираните обучения на учители/преподаватели по професионална подготовка обученията следва да бъдат провеждани в **групи средно от 8 обучаеми** по съответната тема/програма за обучение в зависимост от продължителността на обучението.

В рамките на дейността едно лице може да участва в повече от едно обучения за целия период на проекта, на различна тема, но се отчита еднократно по съответния индикатор.

Всеки учител/преподавател по професионална подготовка, който успешно е завършил обучение получава сертификат/удостоверение.

ВАЖНО!!! Кандидатът следва да осигури демаркация на ниво участници (учители, преподаватели по професионална подготовка) по отношение на модули и теми на обучения с темите на обучение по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“ 2021–2027 г., процедура „Развитие на дуалната система на обучение в ПОО (чрез прилагане на подхода ИТИ)“, процедура „Развитие на дуалната система на обучение в ПОО (чрез подбор)“, Национална програма „Квалификация на педагогическите специалисти“ и други

¹² Съгласно чл. 49, т. 1 от Наредба № 15/2019 г. обучения с присъждане на 1 квалификационен кредит е с продължителност 16 академични часа, от които не по-малко от 8 академични часа са присъствено.

национални, европейски и международни програми, които се реализират през учебните години в рамките на продължителността на процедурата.

- Изграждане на мрежи от професионални гимназии и училища с паралелки по професионална подготовка на секторно и регионално ниво.

- Създаване и поддържане на професионални учещи се общности от преподаватели по професионална подготовка на регионално ниво *за трансфер на добри практики, ресурси и знания*. Провеждане на регулярни работни срещи и семинари между ЦВП в ПОО за обмяна на опит и добри практики.

Мрежите от професионални гимназии и училища с паралелки по професионална подготовка на секторно и регионално ниво и професионалните учещи се общности следва да включват определен брой учители от няколко училища, които осигуряват образователни и обучителни дейности по сходни професии и специалности, обединени от общи стратегии, методи и подходи с цел взаимно учене, сътрудничество и резултати, които провеждат срещи през цялата учебна година и обсъждат предизвикателствата, пред които са изправени учителите в училищата, идентифицират общите проблеми и визията за разрешаването им, като се формират определени цели и очаквани резултати, и при необходимост организират систематизирането/издаването на сборници с разработените в рамките на проекта материали/ресурси. В рамките на дейността следва да се насърчава изграждането на проактивен и предприемачески начин на мислене, култура на взаимопомощ, спортсменство, трансфер на знания и добри практики, както и създаването на условия и подкрепа на екипната работа на учителите.

- Работни срещи, обмени на педагогически практики и споделени уроци с посещения на учители в ЦВП в ПОО от други професионални гимназии и училища с професионални паралелки, които осигуряват образователни и обучителни дейности по сходни професии и специалности.

Провеждането на споделени уроци с посещения на учители/преподаватели по професионална подготовка (като гост-преподавател) в ЦВП в ПОО от други професионални гимназии и училища с професионални паралелки, следва да се осъществява извън ангажираността им по трудовото правоотношение с тяхното училище и да завършва с **доклад за обменени педагогически практики**.

- Срещи с представители на Секторните съвети на уменията на регионално ниво от ЦВП в ПОО (за осъществяване на обмен, работни групи и др.).

Целевата група на Дейност 2 включва **учители и преподаватели по професионална подготовка в ЦВП в ПОО** и такива в **други професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка**, които осигуряват ПОО за придобиване степен на професионална квалификация по сходни професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, с тези в ЦВП в ПОО. Информация относно идентифицираните целеви групи, вкл. описание, методи за идентифицирането им, нужди и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта се представя в поле „Целеви групи“, в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.

ВАЖНО!!! Препоръчително е Дейност 2 да се изпълнява в партньорство с национално представителните организации на работодателите и на работниците и на служителите, в случай на включен партньор в проектното предложение.

Дейност 3. Подкрепа за високи постижения в ПОО на учениците

Дейност 3 включва:

- Допълнителни учебни дейности на високо ниво на практическо обучение, вкл. допълнителна практическа подготовка в учебна среда в ЦВП в ПОО за прилагане на иновативни методически подходи за преподаване и учене, вкл. чрез проектно-ориентирано обучение и междудисциплинарен

подход, практики за придобиване на високотехнологични умения, стимулиране на предприемаческия потенциал на учениците и придобиване на дигитални и зелени умения чрез летни академии, предприемачески инкубатори, др. за проектиране и развиване на стартър компании, в сътрудничество с работодатели и висши училища;

- Академии за развитие на меки умения, лидерство, работа в екип на учениците, както и за развиване на ученическо самоуправление в ЦВП в ПОО;

- Въвеждане на научни подходи и иновации в ПОО с цел ориентиране към научноизследователска и развойна дейност на учениците в сътрудничество с висши училища, научни и изследователски организации и бизнеса, развиващи дейност в сходни области и професионални направления чрез провеждане на школи, съвместни проекти и др.

В рамките на Дейност 3 се предвижда провеждане на допълнителни занимания, в рамките **до 70 учебни часа за учебна година, в групи средно от 15 участници**. Допълнителните занимания следва да са извън утвърдената учебна програма и да се провеждат извън учебните часове от седмичното разписание на училището, вкл. през събота и неделя, както и през ваканциите. Точната продължителност на допълнителните занимания се определя въз основа на потребностите на участниците.

Изпълнението на дейността следва да бъде планирано за целия период от изпълнението на проекта. В зависимост от нуждите, **един ученик може да участва в повече от едно допълнително занимание по Дейност 3, на различна тема, но се отчита еднократно по съответния индикатор**.

Всеки ученик, успешно завършил допълнителни занимания следва да получи сертификат/удостоверение/свидетелство за успешно завършени допълнителни занимания или друг еквивалентен документ, доказващ резултата.

ВАЖНО!!! Кандидатът следва да осигури демаркация на ниво участници (ученици) по отношение на модули/теми на допълнителните занимания с тези по проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“ 2021–2027 г., по процедура BG05SFPR001-3.005 „Развитие на дуалната система на обучение в ПОО (чрез прилагане на подхода ИТИ)“, BG05SFPR001-3.008 „Развитие на дуалната система на обучение в ПОО (чрез подбор)“ и други национални, европейски и международни програми, които се реализират през учебните години в рамките на продължителността на процедурата.

Целевата група на Дейност 3 включва **ученици в ЦВП в ПОО и ученици от други професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка**, които се обучават за придобиване на степен на професионална квалификация по сходни професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, с тези в ЦВП в ПОО. Информация относно идентифицираните целеви групи, вкл. описание, методи за идентифицирането им, нужди и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта се представя в поле „Целеви групи“, в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.

Дейност 4. Въвеждане на механизми за осигуряване на качеството и проследяване на завършилите в ЦВП в ПОО ученици

Дейността е насочена към използването на информацията за пазара на труда на училищно ниво и ефективно проследяване на реализацията на завършилите ученици в ЦВП в ПОО за предоставяне на качествено и иновативно ПОО и формирането на умения и компетентностите, отговарящи на бързо променящите се изисквания на пазара на труда, включително нововъзникващи и такива, които все още не са били рутинно интегрирани в учебните програми.

Дейност 4 включва:

- Идентифициране на местно и регионално ниво на нуждите от умения и потребностите на пазара на труда за проектиране на качествени и базирани на доказателства училищни програми и организиране на план-приема в ЦВП в ПОО;
- Прилагане на рамка за измерване/самооценяване на качеството в ПОО;
- Прилагане на механизъм за проследяване на завършилите ученици в ЦВП в ПОО чрез провеждане на анкетни проучвания за проследяване на прехода към висше образование и/или към пазара на труда, както и повишаване на капацитета на училищата, различни от ЦВП в ПОО за провеждане на анкетни проучвания, умения за събиране и използване на данни.

За изпълнение на дейността ще бъдат използвани модели, методологии, инструментариуми и др., разработени от Министерство на образованието и науката по проекти „Визия за промяна - „EQAVET: Vision for Revision (VIREO)“ 586523-EPP-1-2017-BG-EPPKAZ-EQAVET-NPR „EQAVET“ <https://www.mon.bg/profesionalno-obrazovanie/kachestvo/proekt-viziya-za-promyana-eqavet-vision-for-revision-vireo/>, 609397-EPP-1-2019-1-BG-EPPKAZ-EQAVET-NPR „Пилотно проследяване на реализацията на завършилите професионално образование и обучение“ <https://www.mon.bg/profesionalno-obrazovanie/kachestvo/proekt-eqavet-vireo-2-pilot/> и 101124772 – ERASMUS-EDU-2023-EQAVET-IBA – Vireo 4 U <https://www.mon.bg/profesionalno-obrazovanie/kachestvo/proekt-101124772-erasmus-edu-2023-eqavet-iba-vireo-4-u/>, реализирани с финансовата подкрепа на Програма „Еразъм +“.

Прилагането на механизъм за проследяване на завършилите ученици ще бъде инструмент за обратна връзка за наблюдение на ЦВП в ПОО и качеството на учебните програми и предприемане на допълнителни действия за съответствие им с необходимите умения и с регионалните икономически потребности.

ВАЖНО!!! Препоръчително е Дейност 4 да се изпълнява в партньорство с национално представителните организации на работодателите и на работниците и на служителите, в случай, че са включени като партньор в проектното предложение.

Дейност 5. Подкрепа за международно сътрудничество и обмен с други съществуващи ЦВП в ПОО и техните мрежи на европейско ниво

Целта на дейността е обмяна на опит и добри практики, засилено международното сътрудничество и увеличаване капацитета на ЦВП в ПОО за развитието, трансфера и/или внедряването на иновативни практики, образователни продукти/подходи/ресурси, насочени към по-доброто съответствие на ПОО с настоящите и бъдещите потребностите на пазара на труда и осигуряващи възможности за кратък период на преход от училище към работа.

Дейност 5 включва:

- Участие в международни конференции, работни срещи и мобилност на учители, преподаватели по професионална подготовка, сътрудничество с други ЦВП в ПОО от ЕС за предлагане на иновативни решения на сходни предизвикателства, прилагане на добри практики и обмен на ресурси за адаптиране преподаването на умения към променящите се икономически и социални потребности;
- Участия на ученици в международни състезания и шампионати;
- Използване на платформи за обмен на електронни ресурси, онлайн учебно съдържание, съвместни обучителни програми или практики и др.

В рамките на Дейност 5 конкретните бенефициенти следва да разработят Стратегически план за международни дейности, тясно свързани с развитието на ЦВП в ПОО и качеството на практиките за преподаване и обучение.

Всяка форма на международно сътрудничество и обмен в рамките на Дейност 5 следва да завършва с **Доклад**, съдържащ анализ на обсъжданите теми и конкретни предложения за трансфер на добри практики и препоръки за прилагане в ЦВП в ПОО за предоставяне на качествено и иновативно образование и обучение за професиите и уменията, отговарящи на потребностите на регионалния пазар на труда.

Дейност 6. Информационни дейности и кампании за представяне на високите постижения в областта на ПОО

Целта на дейността е представяне на високите постижения в областта на ПОО, включително насърчаване и популяризиране на придобитите знания, умения и компетентности чрез представяне на постиженията на учениците и популяризиране на ЦВП в ПОО. Дейността ще допринесе за засилване на връзката ученици-училище-работодатели-местна власт- висши училища.

Информационните дейности и кампании за популяризиране на ЦВП в ПОО и представяне на високите постижения в областта на ПОО е необходимо да се реализират чрез организиране на дейности и използване на подходящи информационни канали за достигане до заинтересованите страни. Информационните кампании могат да включват организиране и провеждане на демонстрационни събития, училищни, регионални и национални състезания по професии, конкурси за умения, Седмица на професионалните умения, дни по „отворените врати“ в компании, дни на професиите за представяне на успешни примери от практиката и др.

ВАЖНО!!! Дейността следва да се организира с участието на представители на местни власти, работодатели, висши училища, национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, както и техните поделения съгласно чл. 36, ал. 8 от Кодекса на труда.

ВАЖНО!!! Кандидатите следва да опишат **концепция/механизъм за сътрудничеството с бизнеса, висшите училища, научните и изследователски организации и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите и др. при изпълнение на дейността** в поле „Начин на изпълнение“ за **всяка дейност** в секция 4 „План за изпълнение/дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН.

Във всички дейности участват представителите на целевите групи, посочени в т. 15. „Допустими целеви групи“ от Условието за кандидатстване. Информация относно идентифицираните целеви групи, вкл. описание, методи за идентифицирането им, нужди и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта се представя в поле „Целеви групи“, в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, всяко проектно предложение **задължително трябва да включва и следните непреки дейности:**

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за мониторинг и за видимост, прозрачност и комуникация.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности**. Те следва да бъдат декларирани и обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ на Формуляра за кандидатстване.

Кандидатите, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществяват мониторинг на резултатите от дейностите по проекта, включително ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по

операцията и удовлетвореността на участниците в дейностите по проекта. Информацията следва да е описана в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ от Формуляра за кандидатстване. В Условиата за изпълнение, в *Приложение XVIII Въпросници* са налични въпросници и таблици, които се представят съгласно указанията в тях при изпълнението и отчитането на проекта по сключен административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Дейностите за видимост, прозрачност и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка конкретните бенефициенти имат задължение при дейностите за видимост, прозрачност и комуникация да указват произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за видимост, прозрачност и комуникация съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 конкретните бенефициенти следва:

- да публикуват на уебсайта си и в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;
- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;
- да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включително включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, с общ размер на разходите над 195 583 лв. (левовата равностойност на 100 000 евро);

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, конкретните бенефициенти трябва да гарантират спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС¹³ и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания¹⁴ съгласно представения в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ *Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания* от Формуляра за кандидатстване и чл. 4.4. от образеца на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – *Приложение XII от Условиата за изпълнение*.

Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по операцията, следва да бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки, Глава IV на ЗУСЕФСУ и действащата нормативна уредба въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че извършването на доставки и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия.

Изборът на изпълнители (ако е приложимо) следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

¹⁴ <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135791921>

1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейности по проекта, в случай че е приложимо, конкретните бенефициенти следва да предвидят при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условиата за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

По силата на чл. 57, ал. 2 и чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕФСУ не са допустими разходи за проекти или дейности, съответно кандидатите **няма право да подават проектни предложения по процедурата за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, финансирани със средства от ЕФСУ или чрез други фондове и инструменти на Европейския съюз, както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.**

Недопускането на двойно финансиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверка за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проектите (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците, и др.). **За целта на етап кандидатстване кандидатите и партньорите попълват и подават Декларация на кандидата/партньора (Приложение I към Условиата за кандидатстване).** В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и да припокрива изпълнението на проекти по други национални и международни програми и други процедури, вкл. по ПО.

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране¹⁵

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“ съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ и действащите подзаконови нормативни актове на Министерски съвет, разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027 г. и детайлно описани по-долу.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери, опростени форми на разходите и да е в съответствие с предвижданите за финансиране дейности, както и с определените в настоящите Условия за кандидатстване размери на видове разходи.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложиени разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на

¹⁵ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия от кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила за приложимите опростени варианти на разходите. Управляващият орган може да извърши или изиска от кандидата корекции в секция „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване във връзка с установени в процеса на оценката недопустими и/или необосновани разходи и дейности.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024г.:

- принципът на икономичност, според който ресурсите, използвани от съответната институция на Съюза за осъществяване на нейните дейности, се предоставят своевременно, в подходящо количество и качество и на най-добра цена;

- принципът на ефикасност, който е свързан с най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

- принципът на ефективност, който е свързан със степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите по чл. 59а от ЗУСЕФСУ;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в настоящите Условия за кандидатстване, в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) За направените разходи да е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента и не по-късно от 31.12.2029 г. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл. 53, § 1 буква б), буква в) и буква г) от Регламент (ЕС) 2021/1060), разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);

7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);

- 8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ).
- 9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);
- 10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);
- 11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);
- 12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално законодателство и правото на Европейския съюз;
- 13) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните/минимални помощи (чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, когато е приложимо);
- 14) Да **не** са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети, или от средства на Европейското икономическо пространство.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими за съфинансиране от ЕФСУ. Допустим е единствено разходът за данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Допустимостта на разходите за данък върху добавената стойност по проектите се определя от кандидата и от партньорите, когато е приложимо, в съответствие с Указания на министъра на финансите НФ-1/09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСР) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВМФР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.“

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. **Разход, който не е обоснован в секция 4. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.**

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+, Регламент (ЕС) 2021/1060 за общоприложимите разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, Регламент (ЕС) 2023/2831 относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, ЗУСЕФСУ, Постановление на Министерски съвет № 86 от 01.06.2023 за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021-2027 г. (ДВ брой 49 от 06.06.2023 г.), както и всички други закони и

подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

Прилагат се единични разходи, които са изчислени и обосновани при обявяването на процедури, финансирани от ОПНОИР и Програма „Образование“, както е посочено в Таблица на единичните разходи и еднократните суми, които може да се прилагат за процедури, финансирани от Програма „Образование“ през програмния период 2021-2027 г. (документ *ТЕРЕС-ПО-1.3* към Приложение X към Условията за кандидатстване).

1. Преки разходи за персонал

За определяне на допустимите преки разходи за персонал, се прилагат *единични разходи 3.25., 3.26., 3.27., 3.28. и 3.29.* от Таблица на единичните разходи и еднократните суми по Програма „Образование“ (документ *ТЕРЕС-ПО-1.3* към Приложение X към Условията за кандидатстване), актуализирани съгласно последните статистически данни на Евростат за 2024 г. в документ 3.009 - *Актуализиране ЦВП в ПОО.xls* към Приложение X към Условията за кандидатстване, както следва:

Име на показателите	Единичен разход в лв.
3.25. Възнаграждение на педагогически специалист за 1 проведен учебен час (за педагогически специалисти по Дейност 2 и Дейност 3)	29
3.26. Възнаграждение на експерт образователни дейности за 1 проведен учебен час (за експерти образователни дейности, различни от педагогически специалисти по Дейност 3)	33
3.27. Възнаграждение на педагогически специалист за 1 отработен астрономически час (за педагогически специалисти по Дейност 1, Дейност 2, Дейност 4 и Дейност 6)	38
3.28. Възнаграждение на експерт образователни дейности за 1 отработен астрономически час (за експерти образователни дейности, различни от педагогически специалисти по Дейност 1, Дейност 2, Дейност 4 и Дейност 6)	44
3.29. Възнаграждения на лекторите при обучения на педагогически специалисти (за лектори, ангажирани с обучения по Дейност 1 и Дейност 2)	30

В бюджетен ред 1 се планират разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя, произтичащи от националното законодателство) на лицата, наети за изпълнението на Дейности 1, Дейност 2, Дейност 3, Дейност 4 и Дейност 6.

ВАЖНО!!! Договорите с експерт образователни дейности и с педагогически специалисти следва да са сключени в съответствие с действащата нормативна уредба.

Разходите се планират съгласно Помощна таблица (*Приложение II към Условиата за кандидатстване*) като според спецификата на проектното предложение се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р. 1.2. за партньора/-ите (когато е приложимо).

2. Разходи за надбавки на участниците в обучения в България

2.1. Разходи за надбавки на участниците в обучения

Прилагат се единични разходи за пътни, дневни и квартирни разходи¹⁶ на участниците учители и преподаватели по професионална подготовка в обучения в рамките на Дейност 2, описани в документ 3.009-Актуализиране ЦВП в ПОО.xls (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*).

Име на показателите	Единичен разход в лв.
Пътни за 1 човек (отиване и връщане) - изнесено обучение (разстояние 10-99 км)	55
Пътни за 1 човек, 1 ден - обучение на място	3
Дневни при обучения в България - с нощувки	40
Дневни при обучения в България - без нощувки	20
Квартирни при обучения в България	127

3. Разходи за надбавки на участниците при мобилност в чужбина

3.1. Разходи за надбавки за международно сътрудничество и мобилност на учители и преподаватели по професионална подготовка

При международно сътрудничество и мобилности в чужбина на учители и преподаватели по професионална подготовка се прилагат единичните разходи от програма Еразъм+ съгласно актуалната Версия 2 (2025 г.): 20.01.2025 г.¹⁷, описани в документ 3.009-Актуализиране ЦВП в ПОО.xls (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*).

3.2. Разходи за надбавки за участие на ученици в международни състезания и шампионати

За участие на ученици в международни състезания и шампионати в чужбина се прилагат единичните разходи от програма Еразъм+ съгласно актуалната Версия 2 (2025 г.): 20.01.2025 г., описани в документ 3.009-Актуализиране ЦВП в ПОО.xls (*Приложение X към Условиата за кандидатстване*).

II. ЕДИННА СТАВКА

4. Други преки и непреки разходи (40 % от бюджетен ред 1. Преки разходи за персонал)

¹⁶ Описани и обосновани в Насоките за кандидатстване, Приложение IX ТЕПЕС по процедура BG05SFPR001-2.001 „Подобряване на качеството на общото образование чрез ефективно прилагане на компетентностния модел“, утвърдени със Заповед РД09-202/23.09.2025 г. на Ръководителя на Управляващия орган.

¹⁷ https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2025-02/erasmus-programme-guide-v2.2025_bg.pdf Сумите се актуализират съгласно последната версия на Ръководството за програма Еразъм+.

Другите преки и непреки разходи се изчисляват като единна ставка в размер на **40 %**, се приложи върху сумата на разходите в бюджетен ред 1 Преки разходи за персонал на раздел I. Разходите по бюджетен ред 4 покриват другите допустими преки и непреки разходи за изпълнение на проекта като например за консумативи и материали, закупуване на оборудване и /или дълготрайни нематериални активи, учебни помагала/материали/ресурси, за услуги, разходи за транспорт, вкл. за учениците по Дейност 3 и Дейност 6, разходи за такси за участие в международни конференции, състезания, шампионати и др., както и непреки разходи, които включват разходи за организация и управление на проекта, за информираност и публичност на събития, за мониторинг на образователните резултати, комуникация и видимост на проекта, както и други присъщи преки и непреки разходи, различни от преките разходи за персонал.

Разходите за закупуване на оборудване следва да отговарят на условията на чл. 16, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+.

В случай че изпълнението на дейностите предвижда закупуване на оборудване, с оглед спазване на изискванията на чл. 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1057 към проектното предложение следва да бъде приложена детайлна обосновка за необходимостта от закупуване на оборудване за постигане на целите на проектното предложение. Обосновката следва да е придружена от справка за наличното към момента на кандидатстване оборудване, както и информация за срока на амортизация на предвиденото за закупуване оборудване.

Разходите се планират като се добавят бюджетни редове от трето ниво – б.р. 4.2. и т.н. за съответния партньор (когато е приложимо) според спецификата на проектното предложение.

В съответствие с чл. 56, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060 разходите за надбавки на участниците в обучения, за международно сътрудничество и мобилност на учители и преподаватели по професионална подготовка и за участие на ученици в международни състезания и шампионати, се считат за допълнителни допустими разходи, които не са включени в единната ставка от 40 %.

Съгласно одобрените Методология и критерии за подбор на операция „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“ са с максимална продължителност от 50 месеца/4 години, но не по-късно от 31.12.2029 г. Предвид необходимото технологично време за кандидатстване, оценяване и договаряне по процедурата проектите ще стартират най-рано в началото на 2026 г. – следователно актуализираните единични разходи на база статистически данни за 2024 г. няма да съответстват на текущата ситуация за бъдещите периоди (2026 г., 2027 г., 2028 г., 2029 г. и съответните учебни години) от изпълнението на проектите. В тази връзка при изпълнението на сключените договори с одобрени бюджети и разходи, които не отразяват реалната ситуация, могат да затруднят подкрепата на целевите групи, вкл. постигането на индикаторите по програмата.

С цел избягване на рискови фактори като неактуални единични разходи и еднократни суми по сключени договори за БФП, които се изпълняват за по-продължителен период (напр. до 50 месеца), УО на ПО може да извърши актуализация на горепосочените единични разходи. Затова при определяне на бюджета на проекта и попълване на Помощна таблица (Приложение II към Условията за кандидатстване), се прилагат следните стъпки:

1. Определят се разходите за възнаграждения за всяка от дейностите като се прилагат единичните разходи, посочени по-горе;

2. Изчислените общи суми за възнаграждения се умножават по 1,25 (т.е. извършва се индексация от 25% за целия период от изпълнението на проекта¹⁸) и така се получават сумите, които се въвеждат като бюджет в секция 7 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН.

ВАЖНО!!

Бюджетът в секция 7 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване в ИСУН следва да съответства на бюджета в представената от кандидата **Помощна таблица (Приложение II към Условиата за кандидатстване)**, попълнена съгласно Указанията ѝ за попълване. **Следва да имате предвид, че бюджетните редове в ИСУН отразяват индексирания общи суми на разходите за възнаграждения, както са заложили в Помощна таблица – Приложение II.**

При попълване на секция 7. „Бюджет“ на Формуляра за кандидатстване в ИСУН за всеки бюджетен ред от трето ниво се избира приложимият **режим за помощ** съгласно цитираното в т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване, а кодовете на интервенция, индикаторите и дейностите са съгласно Помощна таблица (Приложение II към Условиата за кандидатстване). Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в секция 7 „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване. Детайли за попълването на бюджета в ИСУН са посочени в Указания за попълване на електронен формуляр за кандидатстване (Приложение VIII към Условиата за кандидатстване).

Документите и доказателствата, които трябва да бъдат представени на етап изпълнение на договора, за да се възстановят разходите, са подробно посочени в **Условия за възстановяване на разходите (Приложение XVI към Условиата за изпълнение)**.

14.3. Недопустими разходи

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 г. от 23 септември 2024г., Постановление № 86 на Министерски Съвет от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските фондове за споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;

¹⁸ Актуализирането на единичните разходи за възнаграждения се извършва въз основа на индекса на разходите за труд в област „Образование“, публикувани от Евростат. Както е посочено и в Приложение 3.009-Актуализиране-ЦВП-ПОО, за последните 2 години - 2023 и 2024, годишният индекс е над 15 %, а съгласно Анекс № Д01-30/31.03.2025 г. към Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование заплатите се увеличават средно с 15 %, считано от 01.03.2025 г. Следователно още през 2026 г., когато реално ще започнат да се изпълняват проектите, приложимите единични разходи ще бъдат увеличени с поне с 15 %. За да се осигури възможност за актуализиране и през 2027-2029 г. и по-точно планиране на необходимите разходи, се задава предварително индексирание от 25 % на обоснованите разходи за възнаграждения.

- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС (съгласно чл. 8 и по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 86/2023 г.);
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложи разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи

- ученици, учители и преподаватели по професионална подготовка в ЦВП в ПОО;
- ученици, учители и преподаватели по професионална подготовка от професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка, които осигуряват професионално образование и обучение за придобиване степен на професионална квалификация по сходни професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, с тези в ЦВП в ПОО;
- представители на бизнеса, висшите училища, науката, публичния и неправителствения сектор.

16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо)

По настоящата процедура предоставянето на безвъзмездната финансова помощ се отпуска при следните условия:

1. Режим „непомощ“ съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/C 262/01)¹⁹.

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A52016XC0719%2805%29>

2. Режим на минимална помощ съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (текст от значение за ЕИП).

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена процедура като „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между държавите – членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/ заплашва конкуренцията.

Режим „непомощ“

Режим „непомощ“ съгласно т. 17 от Известието, се прилага, когато публично-правни субекти действат „в качеството си на публични органи“, каквито са **държавните и общински училища**. Съгласно чл. 25 от ЗПУО **училището** е институция в системата на образованието, в която се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование. Дейностите могат да се считат за нестопански, когато в нормативен акт същите са посочени като такива, които следва да бъдат изпълнявани от структури на Министерството на образованието и науката, т.к. са „дейности, които са обект на държавна политика“ съгласно § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО и са в съответствие с т. 28-29 от Известието.

Държавните и общинските училища в съответствие с функциите им по приложимата нормативна уредба, прилагат режим „непомощ“ за всички дейности по процедурата, които може да се считат за нестопански дейности съгласно правната рамка за държавна помощ и образование, включително дерогациите от Известието на Комисията.

За допустими дейности или част от тях, за които има хипотетична възможност да са със стопански характер (напр. информационни дейности и кампании, обучения на учители и преподаватели по професионална подготовка и др.), държавните и общинските училища следва да прилагат процедура по смисъла на т. 89-96 от цитираното Известие на Комисията, за да се считат тези разходи в режим „непомощ“.

Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, могат да участват по процедурата в качеството си на партньори по Дейност 1, Дейност 2, Дейност 3, Дейност 4 и Дейност 6.

За допустими дейности или част от тях, за които има хипотетична възможност да са със стопански характер (напр. информационни дейности и кампании, обучения на учители и преподаватели по професионална подготовка и др.), Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България следва да прилагат процедура по смисъла на т. 89-96 от цитираното Известие на Комисията, за да се считат тези разходи в **режим „непомощ“**.

„Непомощ“ за други преки и непреки разходи за Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България

В рамките на другите преки и непреки разходи, различни от преките разходи за персонал, се включват разходи за покриване на всички останали допустими разходи, необходими за изпълнението на процедурата, като напр. разходи за консумативи и материали, учебни помагала, за услуги, разходи за транспорт за учениците по Дейност 3 и Дейност 6, разходи за такси за участие в международни конференции, състезания, шампионати и др., както и непреки разходи, като напр. за организация и управление на проекта, разходи за пътни, дневни и квартирни за екипа за организация и управление

на проекта, за информираност и публичност на събития, за мониторинг на образователните резултати, комуникация и видимост на проекта. Прилага се единна ставка в размер на 40% от разходите за персонал. Когато допустимите партньори Национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите в България, прилагат открити, прозрачни и публични процедури по смисъла на т. 89-96 от Известието на Комисията и Глава IV от ЗУСЕФСУ, разходите за тях се предоставят **в режим „непомощ“**.

ВАЖНО!!!

Когато Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България - допустими партньори залагат други преки и непреки разходи в режим „непомощ“, същите декларират, че ще извършват съответните дейности като прилагат открити, прозрачни и публични процедури по смисъла на т. 89-96 от Известието на Комисията и Глава IV от ЗУСЕФСУ. На етапа на кандидатстване партньорите декларират в Декларацията за партньорство (*Приложение III към Условиата за кандидатстване*) и на етапа на договаряне - в Споразумението за партньорство (*Приложение XVII към Условиата за кандидатстване*), че ще провеждат открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнител по смисъла на т. 89-96 от Известието на Комисията. На етапа на изпълнение УО ще проверява при всяко искане за плащане, в което тези партньори са заложили други преки и непреки разходи в режим „непомощ“, че същите са декларирали, че са провели открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнител по смисъла на т. 89-96 от Известието на Комисията.

ВАЖНО!!!

Когато партньор упражнява и икономически дейности, финансирането, разходите и приходите от тези икономически дейности трябва да се отчитат по отделни аналитични сметки. Съотношението на двата вида дейности (икономически и неикономически) и на техните разходи, финансиране и приходи следва да бъде ясно обособено. В тази връзка, на етапа на кандидатстване Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България представят **Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност**, попълнена по образец (*Приложение VI към Условиата за кандидатстване*), в случай че в бюджета на проектното предложение за тях са планирани разходи в режим „непомощ“. Преди сключване на административния договор, Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, при планирани за тях разходи в режим „непомощ“ представят **счетоводна политика, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност**.

Режим на минимална помощ

Режим на минимална помощ (de minimis) се прилага по отношение на **национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България**, които съгласно т. 7-12 от Известието се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), когато за реализирането на дейностите не са планирани/прилагани открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнител по смисъла на т. 89-96 от Известието на Комисията, предвид че се считат за стопански дейности за тях.

В тази връзка Национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите в България може да участват в дейности по процедурата и да разходват средства, в режим на минимална помощ по реда на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския

съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L /15.12.2023), ако не са приложени открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнители.

Режим на минимална помощ се предоставя по реда на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L, 2023/2831, 15.12.2023).

„Минимална помощ“ (de minimis) е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е определена в действащия регламент на ЕС 2021/2831 относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„Предприятие“ по смисъла на правилата за конкуренцията е всеки субект, независимо дали е физическо или юридическо лице, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

„Икономическата дейност“ се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

В случай че Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България бъдат включени в дейности по проекта, същите представят попълнена по образец **Декларация за минимални помощи** (*Приложение V към Условиата за кандидатстване*), в която надлежно отразяват обстоятелствата съгласно указанията и конкретно приложимата нормативна уредба, вкл. код по КИД-2008 на дейностите, които Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България изпълнява. Относно декларираните обстоятелства УО на ПО прави проверка в регистъра за минимални помощи – <https://minimis.minfin.bg/>.

На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за партньора“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД-2008“. Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът на организацията не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) 2023/2831. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за партньора“, полета „Код на организацията по КИД-2008“ и „Код на проекта по КИД-2008“, както и да се декларира от съответния партньор в Декларацията за минимални помощи в т. 4. Кодът на организацията по КИД-2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 – <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД“ в раздел „Данни за партньора“ от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални помощи, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

Допустимите партньори Национално представителни организации на работодателите и на работниците и на работодателите в България, представят и счетоводни документи за дейността си съгласно т. 12 за партньорите от настоящите Условия за кандидатстване (ГОД – ОПР, баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, когато същите не са публично достъпни).

В случай че Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България не са изпълнявали икономически дейности за предходните три години към датата на подаване на проектното предложение, при попълване на Декларация за минимални помощи следва да има предвид, че разходи за дейности, за които не е приложена открита и прозрачна процедура по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията, се отпускат в режим на минимална помощ за тях.

Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За целта УО на ПО следи и проверява за разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/2831:

- Съгласно чл. 3, т. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОJ L, 2023/2831, 15.12.2023) общият размер на помощта по режим *de minimis*, предоставяна към Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 300 000 EUR или 586 749 лв. за период от три години (предходните три години към датата на подаване на проектното предложение/към датата на сключване на административния договор за БФП).

- Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, се прилагат независимо от формата на помощта *de minimis* или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза.

Периодът от три предходни години по настоящата процедура се определя спрямо датата на подаване на проектното предложение/датата на сключване на административния договор за БФП. За всяко ново предоставяне на помощ *de minimis* се взема предвид общият размер на помощта *de minimis*, предоставена през предходните 3 години от момента на прилагане на законовото право за получаване на помощта *de minimis*, независимо от датата на плащането ѝ. За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) 2023/2831.

- Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се сключва договорът/споразумението и получената минимална помощ от:

1. предприятието – национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България;
2. предприятията, с които национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, образува/т „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831;
3. всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с национално представителните организации на

работодателите и на работниците и служителите в България, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) 2023/2831;

4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) 2023/2831.

Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, е недопустимо да получат минимална помощ по настоящата процедура, ако попада в забранителните режими на помощ в съответствие с чл. 1, параграф 1, букви а), б), в) и г) от Регламент (ЕС) 2023/2831.

По процедурата не се предоставя помощ на национално представителна организация на работодателите и на работниците и служителите в България, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/2831, включително на чл. 1, параграф 1, букви д) и е) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени в чл. 1, чл. 2, т. 1, както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) 2023/2831, то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етапа на оценка на проектното предложение се прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи“ – <https://minimis.minfin.bg>, по отношение на национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България. Допълнително, преди сключване на административния договор за БФП, както и преди всяко плащане, УО на ПО извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи“ – <https://minimis.minfin.bg> и декларациите за минимални помощи, предоставени от Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, по отношение на получените минимални помощи.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, следва да посочат в **Декларацията за минимални помощи (Приложение V към Условиата за изпълнение)** кода на основната си икономическа дейност. Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване за включване в дейности по проекта. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 – <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>.

Допустимостта на Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, се удостоверява посредством декларираните данни в Декларацията за минимални помощи и се проверява от УО на ПО към момента на сключване на договор за БФП.

Помощта *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 и Регламент (ЕС) 2024/3118 на Комисията от 10 декември 2024 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от

18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.), и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламента²⁰. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (*de minimis*) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L от 15.12.2023 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 и Регламент (ЕС) 2023/2832 е до левовата равностойност на 1 050 000 евро²¹ за период от три години.

Помощ *de minimis* не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с решения, приети от Комисията. Помощ *de minimis*, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно Регламента за групово освобождаване или с решения, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, определен в член 3, параграф 2 на Регламент 2023/2831 (като периодът обхваща три предходни години към момента на предоставяне на помощта – административният договор за БФП), никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия Регламент. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по Регламента – нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) 2023/2831, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания административен договор за БФП.

Държавите членки предоставят нова помощ *de minimis* в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта *de minimis*, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в цитирания Регламент.

Данните за получените минимални помощи през предходните три години до датата на подаване на проектното предложение следва да бъдат надлежно посочени от национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, когато е приложимо в т. 9 от **Декларацията за минимални помощи** (*Приложение V към Условията за изпълнение*). Декларацията за минимални помощи се представя от партньор/и-Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България, на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в обстоятелствата, декларирани на етап кандидатстване.

²⁰ Минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) 2024/3118 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 717/2014 се натрупва до 300 000 евро за период от три години.

²¹ Минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2832 за период от три години се натрупва до 1 050 000 EUR (т.е. 300 000 евро по Регламент (ЕС) 2023/2831 + 750 000 евро по Регламент (ЕС) 2023/2832).

Към момента на оценка на проектното предложение, проверката за ненадвишаване на максимално допустимия таван за получена минимална помощ, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ в режим *de minimis*, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕФСУ. В тази връзка, когато исканата част от бюджета на БФП надхвърля допустимия размер на „минимална помощ“ за Национално представителна организация на работодателите и на работниците и служителите в България, оценителната комисия коригира бюджета за тях след комуникация, без да редуцира дейностите и индикаторите, а съответната организация поема ангажимент да ги изпълни, осигурявайки собствени средства в размер на разликата между исканата и редуцираната минимална помощ.

Преди сключване на административния договор, Управляващият орган на ПО ще извършва проверка по същество на декларираната помощ в режим *de minimis* от одобрените партньори – Национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите в България. В случай че бъде установена погрешно декларирана сума към момента на договарянето, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831 или се установи, че партньорите попадат в забранителния режим, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. Проверката се осъществява посредством съпоставяне на цялата информация за получените минимални помощи, с която Управляващият орган разполага, вкл. и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че всички условия на Регламент (ЕС) 2023/2831 са изпълнени. Администраторът на помощ – УО на ПО, проверява декларираната от партньорите информация, чрез съпоставянето ѝ с данни от официални източници, като например НСИ, Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите и др. При проверка на условията на Регламент (ЕС) 2023/2831 УО на ПО следва да изготви и попълва контролен лист за съответствието на отпусканата минимална помощ с изискванията на Регламента, като събира надеждна одитна следа за извършените проверки.

УО на ПО не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ за предоставяне на БФП.

Помощта *de minimis* се смята за отпусната от момента на подписване на административния договор за изпълнение на дейности по проекта, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Съгласно чл. 3, пар. 5 от Регламент (ЕС) 2023/2831 г. всички суми (стойности) на помощта са в брутно изражение, т. е. преди облагане с данъци или други такси.

Помощите, които се предоставят на няколко части (т.е. когато Национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите в България предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне

на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта.

Сконтирането следва да се извършва от УО на ПО, преди всяко плащане по договора за БФП за изпълнение на дейности с оглед гарантиране, че предоставената помощ е съобразена с праговете за съответния вид помощ, установени в Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831, получателят възстановява пълния размер на предоставените средства по настоящата процедура, със законната лихва от момента на получаването до окончателното им изплащане. Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ се извършва по реда, описан в административния договор за БФП. Отговорността за възстановяването на такива помощи е на администратора на помощта.

Неправомерно получената минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, представлява публично вземане, което се установява от УО на ПО в качеството му на администратор на помощ по настоящата процедура чрез издаване на акт за установяване на публичното вземане по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Вземанията по издадените актове подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от органите на Националната агенция за приходите. Администраторът на помощ УО на ПО, издал акта за установяване на публичното вземане по реда на АПК, в срок до три работни дни от издаването на акта информира министъра на финансите. Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите, чл. 37 от ЗДП и Наредба № Н-5 /29.12.2022 г. на министъра на финансите за определяне на правилата за извършване на плащания, за верификация и счетоводно отчитане на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по програмите. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) 2023/2831, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по последно подписания договор за изпълнение на дейности по проекта от Национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите в България.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията, бенефициентът и УО на ПО са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) 2023/2831. Документацията относно помощта *de minimis* се съхранява в продължение на 10 години от датата, на която е предоставена.

При поискване от Европейската комисия бенефициентът и партньорите предоставят чрез УО на ПО на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2831. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок от 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 работни дни от предоставянето на всяка помощ *de minimis* чрез Информационната система „Регистър за минималните помощи“ (<https://minimis.minfin.bg>).

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) 2023/2831.

Съгласно чл. 38, т. 5 от ЗУСЕФСУ ръководителят на Управляващия орган издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи, че минималната помощ е недопустима.

17. Хоризонтални принципи²²:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатите следва да аргументират в проектните предложения (в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“ от Формуляра за кандидатстване) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните принципи, както и да опише **Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания**. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на Конкретния бенефициент и партньорите, когато е приложимо) в рамките на цялостното изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“ (Приложение XXII към Условията за кандидатстване), разработен в съответствие с утвърдените *Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.*²³ и *Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.*²⁴.

²² Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните политики на ЕС и, ако е приложимо, на принос към тях.

²³ Достъпни на адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>

²⁴ Достъпни на адрес: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>

В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентите следва да представят на УО попълнен и подписан „Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“ (Приложение XXII към Условията за кандидатстване). Той съдържа основните права от ХОПЕС и КПХУ, които са оценени като относими към изпълнението на Програма „Образование“ и чието спазване трябва да бъде проследено от бенефициента и докладвано регулярно на УО в хода на изпълнението на дейностите по проекта.

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо)

Максималната продължителност на един проект е **50 месеца**, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, но не по-късно от **31.12.2029 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения²⁵

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо)²⁶

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектни предложения

Проектните предложения се оценяват съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ и по посочения в чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ ред, както и в съответствие с правилата за директно предоставяне на конкретен бенефициент, регламентирани в Глава втора „Правила за оценяване на проектни предложения“, раздел II „Оценяване при директно предоставяне“ от Постановление № 23 на МС от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС № 23/2023 г.).

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган (издадена в двуседмичен срок от датата на подаване на проектното предложение). Оценката се извършва на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН, който включва всички приложими критерии. Комплексната оценка включва както проверка относно административното съответствие на проектното предложение и допустимост на кандидата и проектните дейности, така и оценка по същество. За да бъде одобрено за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии („ДА“ или „Неприложимо“) съгласно Таблицата за комплексна оценка на проектното предложение, посочена в **Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR001-3.009 „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“ (Приложение IX към Условията за кандидатстване).**

²⁵ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

²⁶ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление.

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕФСУ, съответно чл. 25, ал. 4 от ПМС № 23/2023 г. оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването му, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени по време на оценката нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите, оценителната комисия изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба, като срокът не може да бъде по-кратък от 7 дни. В уведомлението, което се изпраща на кандидата, задължително се съдържа информация, че неотстраняването на установените нередовности може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на отстраняването им. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модул „Оценителна сесия“, раздел „Комуникация“ на ИСУН, за което кандидатът получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Към проектното предложение може да бъде асоцииран нов профил, различен от профила, от който то е подадено, след изрично заявление, подписано с КЕП от законния представител на кандидата, до дирекция ЦКЗ. В случай че кандидатът не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие спрямо изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Default/Manual>.

По време на оценката комисията за оценка ще извършва проверка дали всички дейности, включени в проектното предложение са допустими. В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими дейности и/или разходи, необосновани разходи, дублиране на заложили дейности и/или разходи, надвишаване на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ или на максималния размер на разход, определен в настоящите Условия за кандидатстване, промяна на размерите на единичните разходи, определени в настоящите Условия за кандидатстване, или други несъответствия, съответните разходи от бюджета на проекта (секция „Бюджет (в лева)“ от Формуляра за кандидатстване) ще бъдат служебно коригирани или премахнати от оценителната комисия, или на кандидата ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

22. Критерии и методика за оценка на проектите предложения

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО), описани в Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR001-3.009 „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“ (Приложение IX към Условията за кандидатстване).

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата.

В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектните предложения

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектно предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез ИСУН единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (*Приложение VIII към Условията за кандидатстване*).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условията за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 13 „Прикачени документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява Конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. Към проектното предложение може да бъде асоцииран нов профил, различен от профила, от който то е подадено, след изрично заявление, подписано с КЕП от законния представител на кандидата, до дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерски съвет.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра, докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен прикачен файл към проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ПО чрез секция Комуникация с УО в меню Проектни предложения на ИСУН.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН се поддържа от дирекция „Централно координационно звено” в администрацията на Министерския съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване

Кандидатът по настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е необходимо да приложи в секция 13 „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени и подписани документи:

1. Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

Документът по т. 1 се подписва от официалния представител на кандидата.

2. Декларация на кандидата/партньора – попълнена по образец (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*). Декларацията се попълва, подписва и представя от официалния представител на кандидата и на всеки партньор.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на официалния представител на кандидата, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. „Е-декларации“.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено, Декларация при кандидатстване на кандидата (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*) се попълва и подписва от законния представител на кандидата на хартиен носител и същата се сканира и прикача в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се подписва с електронен подпис и се прикача в секция 13. от Формуляра за кандидатстване.

Декларацията на кандидата/партньора (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*) се попълва и се подписва от всички лица, с право да представляват кандидата/партньора, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин.

Декларацията следва да бъдат с дата след датата на обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларира от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларираните обстоятелства.

3. Помощна таблица – Приложение II към Условиата за кандидатстване. Приложението се подава във файл формат excel.

4. Автобиографии по образец (Приложение IV към Условиата за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на основния екип за организация и управление на проекта. (ръководител на проекта; координатор на проекта; счетоводител/финансист на проекта).

5. Декларация за партньорство, попълнена по образец (Приложение III към Условиата за кандидатстване) и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Попълва се и се подписва от кандидата и всички партньори и се прилага към Формуляра за кандидатстване. Документът следва да бъде подписан от официалните представители на кандидата и на всички партньори или от лица, които са оправомощени да ги представляват.

6. Декларация за минимални помощи, попълнена по образец (Приложение V към Условиата за кандидатстване), подписана и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Прилага се от партньори национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, за които е приложен режим „минимална помощ“ за дейностите, които те ще изпълняват.

7. Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност, попълнена по образец (Приложение VI към Условиата за кандидатстване) и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Прилага се от партньори национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани разходи за тях в режим „непомощ“.

8. Счетоводни документи, прикачени в ИСУН съгласно т. 11 и т. 12 от Условиата за кандидатстване, когато е приложимо.

Прилага се, в случай че документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

9. Детайлна обосновка за необходимостта от закупуване на оборудване за постигане на целите на проектното предложение, придружена от справка за наличното към момента на кандидатстване оборудване, както и информация за срока на амортизация на предвиденото за закупуване оборудване, когато е приложимо.

Прилага се, в случай на планирано за закупуване оборудване в проектното предложение.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения

Крайният срок за подаване на проектното предложение, подписано с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН 2020 е:

не по-късно от 17,30 часа на 21 януари 2026 г.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала

регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат/конкретния бенефициент.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“.

Разясненията от страна на Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение като са задължителни за кандидатите и се прилагат от оценителната комисия. Въпросите на кандидатите и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата), както и се изпращат на конкретните бенефициенти в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата.

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) - <https://eumis2020.government.bg>.

26. Допълнителна информация

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

При наличие на положителен резултат от оценяването, в едноседмичен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО) взема решение за предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Решението на РУО се обективира в административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

Решение за прекратяване на процедурата чрез директно предоставяне може да се вземе при следните случаи:

- Когато няма постъпило проектно предложение, в случай че е определен краен срок за подаване или когато подаденото проектно предложение е оттеглено;
- При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея;
- В случай че кандидатът не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

Уведомяването на конкретния бенефициент за сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено чрез ИСУН. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на кандидата/партньора, в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение I);
2. Декларация за нередности (Приложение XIV);
3. Финансова идентификация (Приложение XV);

4. Споразумение за партньорство (Приложение XVII), случай че в проекта е/са включени партньор/и;

Споразумение за партньорство (Приложение XVII) съдържа минимално изискуемото съдържание. Същото може да бъде допълвано по преценка на страните (с изключение на клаузата за момента на влизане в сила на споразумението), без това да противоречи на Насоките за кандидатстване, административния договор и приложенията към него. Освен допълнения, допустимо е единствено премахването на клаузи, за които Управляващият орган изрично е посочил в образеца, че попълването им е по преценка на страните. Не е допустимо модифициране на клаузи в образеца на Споразумение. Всякакви изменения в споразумението се извършват само в писмена форма и се представят на Управляващия орган чрез ИСУН.

5. Декларация за минимални помощи, ако е приложимо, в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение V).

В случай на настъпила промяна в представителната власт, след подаване на проектното предложение се изисква предоставянето на тази декларация от новото лице, което официално представлява партньора;

6. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – по образец (Приложение XX);

7. Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – по образец (Приложение XXI);

8. Счетоводна политика на партньор/ите, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, ако е приложимо.

Прилага се от Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите в България, в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани за тях разходи в режим „непомощ“ и документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ 2021-2027 (Приложение XII към Условието за изпълнение) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ 2021-2027 г. (Приложение XIII към Условието за изпълнение), които са неразделна част от административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в Условието за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-3.009 „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО (Приложение XVI от Условието за изпълнение).

На основание чл. 49, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 данните, посочени в чл. 49, параграф 3 от същия Регламент, ще бъдат направени достъпни за обществеността.

27. Приложения към Условието за кандидатстване

Приложения за попълване и подаване в ИСУН:

- Образец на декларация на кандидата/партньора (Приложение I);
- Образец на Помощна таблица и указания за попълването ѝ – (Приложение II);
- Образец на декларация за партньорство (Приложение III);

- Образец на автобиография (Приложение IV);
- Образец на декларация за минимални помощи (Приложение V);
- Образец на декларация за разграничаване на икономическата от икономическата дейност (Приложение VI);

Приложения за информация:

- Образец на Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VII);
- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение VIII);
- Критерии и методология и за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“ (Приложение IX);
- Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-3.009 „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“ (Приложение X);
- Указание НФ-1 от 09.01.2024 г. на министъра на финансите за третиране на данък върху добавена стойност (ДДС) като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г. (Приложение XI);

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XII);
- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 от Програма „Образование“ (Приложение XIII);
- Образец на декларация за нередности (Приложение XIV);
- Образец на Финансова идентификация (Приложение XV);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-3.009 „Подкрепа за Центровете за високи постижения в ПОО“ (Приложение XVI);
- Споразумение за партньорство (Приложение XVII);
- Въпросници за мониторинг на изпълнението (Приложение XVIII);
- Таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XIX);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН – (Приложение XX);
- Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН – (Приложение XXI);
- Образец на Контролен лист за проверка за наличие на нарушение/ограничаване на основни права по Хартата на основните права на ЕС и по Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания – (Приложение XXII).